Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Begroting en jaarstukken van Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).
Portefeuillehouder	P.T.A.M. Kalfs en A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-667211

Beslispunten

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 van de VGGM vast te stellen;
2. De gevolgen van deze ontwerpbegroting te verwerken in de Programmabegroting 2023 en 2024 van Lingewaard.

Inleiding

VGGM heeft ons haar ontwerpbegroting voor het jaar 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de resultaatbestemming voor het jaar 2022 toegestuurd. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over deze documenten voor de zomer naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van VGGM.
De VGGM behelst ook de GGD, bestaande uit algemene gezondheidszorg (AGZ) en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Wanneer in dit voorstel wordt gesproken over de GGD, wordt de AGZ en JGZ bedoeld tenzij dit anders wordt aangegeven.

Inhoud ontwerpbegroting

De ontwerpbegroting 2024 is een weergave van inhoud en financiën voor VGGM in 2024. In deze begroting staat hoe VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van beleid zijn vastgelegd.
In haar aanbiedingsbrief verwijst VGGM naar de website voor achterliggende documentatie (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde). De stukken zijn voor de volledigheid als bijlagen aan dit voorstel gevoegd.
In de ontwerpbegroting vraagt VGGM in totaal om € 14,2 miljoen extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdragen. In de aanbiedingsbrief wordt in dat kader specifiek aandacht besteed aan de belangrijkste wijzigingen:
1. inflatie en sterke loon- en prijsstijging
2. versterking van de GGD
3. versterking bedrijfsvoering VGGM

1. Inflatie en sterke loon- en prijsstijging

Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op loon- prijscompensatie. Voor dit onderdeel wordt in totaal € 10,1 miljoen begroot. Dit is een onvermijdbare en structurele verhoging als direct gevolg van de hoge inflatie. Die zorgt voor sterk gestegen loonprijzen, stijging van huur, ICT-middelen en onderhoudskosten. Hierdoor moet ook de begroting over 2023 worden bijgesteld. Van de € 10,1 miljoen is € 4,6 miljoen een aanpassing van de begroting van 2023. Door de oplopende inflatie was deze bijstelling in 2022 niet te voorzien. De resterende € 5,5 miljoen is een reguliere loon-prijscompensatie voor 2024.

2. Versterking van de GGD

Voor dit onderdeel wordt een incidentele investering van € 2,1 miljoen begroot. Deze verruiming is nodig, omdat de problemen die zich voor de coronacrisis al voordeden, nu in versterkte kracht terugkomen. Al voor Corona in 2019 stond de GGD onder druk, omdat het mager georganiseerd en kwetsbaar was. Tijdens de coronapandemie kwam er financiering vanuit het Rijk. Daarmee kon de GGD gaten dichten. Nu coronabestrijding minder intensief nodig is, keren de vooruitgeschoven problemen nog sterker terug. Bovendien is de problematiek ondertussen complexer geworden en is bewustwording en aandacht voor preventie, gezondheid en hygiëne mede door de coronapandemie toegenomen. Ook vraagt het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) aan gemeenten en GGD om een impuls te geven aan het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners, met in het bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie.

Vanaf 2025 wordt een structurele investering in de begroting opgenomen om te komen tot een GGD die qua bekostiging en systematiek klaar is voor de toekomst. Hiervoor zijn inmiddels twee projecten opgestart: toekomstbestendige JGZ en toekomstbestendige AGZ.
Na de zomer van 2023 volgt een nadere analyse en advies voor 2025 en verder voor deze twee thema's. Dit betekent dus dat we hiervoor rekening moeten houden met een structurele lastenverhoging vanaf 2025.

3. Versterking bedrijfsvoering VGGM

VGGM vraagt vanaf 2024 jaarlijks (tot 2028) € 1 miljoen meer om de bedrijfsvoering van de gehele organisatie (brandweer en GGD) structureel te versterken.
Door Berenschot is een benchmark uitgevoerd. Vervolgens is besloten een second opinion uit te laten voeren door KPMG. Hieruit blijkt dat de bedrijfsvoering krap is georganiseerd en de governance complex is. De continuïteit van de reguliere dienstverlening komt zo in het geding. Structureel extra investeren in bedrijfsvoering is daarom noodzakelijk. Er is bedrijfsvoering nodig die meer planmatig en beheersbaar werkt. Daarom is VGGM het programma "Beter Bedrijfsvoeren" gestart. Een bestuurlijke commissie met daarin bestuurders uit vier deelnemende gemeenten begeleidt dit programma. In de begroting voor de komende jaren is structureel € 1 miljoen meer opgenomen om vorm te geven aan deze organisatieversterking.

Consultatie resultaatbestemming 2022

Op 5 april 2023 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2022 vastgesteld. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.4 van de onderliggende begroting 2024. Het Dagelijks Bestuur adviseert om de effecten van de extra loon- en prijscompensatie voor 2023 te dempen.
Een restitutie over 2022 heeft financieel gezien hetzelfde effect als een korting op de bijdrage over 2023. Tot 2021 werd altijd overgegaan tot restitutie.

Zienswijzeprocedure

Wij adviseren u om een zienswijze aan VGGM te sturen. Voor de inhoud hiervan verwijzen wij naar bijlage 5 (Brief aan VGGM met reactie (zienswijze)).

Beoogd effect

Het geven van een zienswijze door de gemeenteraad.

Argumenten

1.1 De ontwerpbegroting en kaders 2024 brengen helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven zijn gebaseerd.
Hierbij wordt voldoende rekening gehouden met autonome, regionale en landelijke ontwikkelingen. De toename in de bijdragen is fors, maar noodzakelijk.

1.2 De totstandkoming van de ontwerpbegroting 2024 is een zorgvuldig proces geweest.
De onderwerpen die leiden tot aanpassing van de raming zijn in het BOPG en het AB besproken.

1.3 Gelet op de omvang van de extra bijdrage is het belangrijk een zienswijze kenbaar te maken
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen gemeenten een zienswijze indienen op de begroting. Omdat er een grote financiële bijdrage wordt gevraagd door VGGM, is het wenselijk om een zienswijze in te dienen waar VGGM vervolgens op kan reageren bij het vaststellen van de begroting.

Kanttekeningen
Niet van toepassing

Financiën
2023:
De geactualiseerde begroting 2023 (bijlage 2f, pagina 60) komt uit op een bijdrage van € 4.204.000 (afgerond). Dit betekent een stijging van € 276.000 welk volledig kan worden toegeschreven aan de loon- en prijsindexatie 2023. Dekking van deze extra bijdrage komt in onze begroting ten laste van de stelpost prijsstijging.

2024:
In de ontwerpbegroting 2024 (bijlage 2f, pagina 60) van de VGGM staat een begrote bijdrage voor de gemeente Lingewaard van € 4.718.000 (afgerond).

Taak [1]	**Verdeelsleutel**	**Ontwerp-begroting VGGM 2024 (x € 1.000)**	**Raming 2024 in begroting Lingewaard (x € 1.000)**
60102 - Veiligheid (Brandweer)	Bijdrage o.b.v. Gemeentefonds, cluster OOV	€ 2.756	€ 2.395
60102 - Bevolkingszorg	Aantal inwoners 1-1-2022	€ 53	€ 46
60701 – GGD (AGZ + JGZ 4-18 jaar regionaal)	Aantal inwoners 1-1-2022	€ 1.061	€ 814
60702 – JGZ 0 - 4 jaar regionaal	Aantal inwoners 1-1-2022 (jeugd)	€ 724	€ 585
60702 - Rijksvaccinatieprogramma	Aantal inwoners 1-1-2022 (jeugd)	€ 124	€ 108
		€ 4.718	**€ 3.948**

De oorzaken van deze stijging in onze begroting zijn:
a) Loon- en prijsindexering 2023 en 2024 ter grootte van € 550.000. Dekking van deze extra bijdrage komt in onze begroting ten laste van de stelpost prijsstijging.
b) Versterking van de GGD (AGZ en JGZ) ter grootte van € 145.000.
c) Versterking bedrijfsvoering ter grootte van € 59.000.
d) Overige posten zoals taakverandering brandweer en GGD als gevolg van Omgevingswet (€ 18.000) en de functiewaardering (uit 2021) van artsen en verpleegkundigen (€ 17.000).

Communicatie en participatie
VGGM heeft in mei en juni 2023 een reeks fysieke raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd voor raads- en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen.
Het raadsbesluit wordt kenbaar gemaakt aan het bestuur van VGGM. Het bestuur van VGGM zal de besluiten/zienswijzen van de betrokken gemeenten betrekken bij hun besluitvorming over de begroting 2024.

Voortgang
VGGM heeft in mei en juni 2023 een reeks fysieke raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd voor raads- en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Daarnaast is in de inforonde van 21-22 juni een op de Lingewaarde situatie afgestemde presentatie verzorgd door VGGM.

[1] In de ontwerpbegroting 2024 hanteert de VGGM de taken zoals in deze tabel weergegeven.

VGGM heeft gevraagd voor 7 juli 2023 een zienswijze in te dienen. De definitieve zienswijze wordt na de raadsvergadering van 12/13 juli 2023 naar VGGM gezonden en meegenomen in de besluitvorming. Bij VGGM is aangekondigd dat de zienswijze een paar dagen later dan 7 juli 2023 zal worden verstuurd.
De begroting wordt tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van VGGM op 13 september 2023 vastgesteld.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Brief VGGM gericht aan de gemeenteraad en het college van B&W
2. Ontwerpbegroting 2024 en gewijzigde begroting 2023
3. Jaarverslag 2022
4. Raadsbesluit
5. Brief aan VGGM met reactie (zienswijze)

Bemmel, 30 mei 2023

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs